

C140 – BIN13

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

2 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Gemeentefonds en het Stedenfonds

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 2 maart 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Bart De Smet

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Gemeentefonds en het Stedenfonds

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het Gemeentefonds en het Stedenfonds.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, collega's, een aantal collega's hebben in het recente verleden reeds vragen gesteld over dit onderwerp. Met mijn vraag van vandaag wil ik peilen naar de stand van zaken.

– *De heer Jan Penris, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Als er een vraag wordt gesteld over de besteding van die middelen, zoals ook de heer Logist reeds heeft gedaan, stuiten we op de autonomie van de gemeenten. Toch mogen vooral sociale projecten daar niet onder lijden. Ik maak de vergelijking met het dossier van het jeugdwerk, waar heel expliciet is gesteld dat het geld moet worden besteed aan het jeugdwerk.

Op 20 februari 2003 heeft de heer Bogaert een vraag gesteld over de besteding van de middelen van het nieuwe Gemeentefonds en het Stedenfonds. In uw antwoord, mijnheer de minister, stond dat de gemeenten over de vrijheid beschikten om de middelen van het Gemeentefonds autonoom te

besteden, zowel voor gewone als voor buitengewone uitgaven. In veel steden en gemeenten daalt echter het aantal sociale projecten. Dit probleem van een mogelijke daling van bestedingen bij gemeentelijke sociale projecten bij afloop van de SIF-projecten werd al aangekaart, onder meer door de heer Logist op 1 oktober 2002. Hij gaf daarbij een heel concreet voorbeeld over de stad Tienen.

Mijnheer de minister, u weerlegde dat toen en zei dat dit voorbeeld geen algemene tendens weergaf. U zei wel dat u daar bijzonder veel aandacht voor zou blijven hebben, zodat de gemeenten geen tabula rasa zouden maken van alle sociale bekommernissen en het geld dat daaraan moet worden besteed. U gaf aan dat u zou proberen een aantal gegevens te verzamelen en die ter beschikking te stellen van het parlement om zo een evaluatie te maken. Ik verwijs terzake naar de Handelingen van de commissie van 1 oktober 2002. Of er een tendens is tot minder besteding van middelen aan sociale projecten en of een en ander reeds is geëvalueerd, is niet duidelijk.

Mijnheer de minister, u stelde in uw antwoord op de vraag van de heer Logist ook dat het voor de evaluatie van het Stedenfonds nog iets te vroeg was. Ik citeer : 'Zo wordt momenteel onderzocht in welke mate de integratie van de fondsen al dan niet een effect heeft op de beschikbare middelen voor de OCMW's. Anderzijds zijn de gesprekken met de steden nog volop aan de gang. Het ligt in de bedoeling om voor eind juli 2003 met alle betrokken steden beleidsovereenkomsten af te sluiten. Op basis van een analyse van deze beleidsovereenkomsten kan worden nagegaan welke andere en/of nieuwe impulsen vanuit het Stedenfonds worden gegeven. Deze analyse kan pas in het najaar worden doorgevoerd.'

Mijnheer de minister, is het nieuwe Gemeentefonds reeds geanalyseerd en geëvalueerd, zoals was beloofd ? Zo ja, wat zijn de resultaten ervan ?

Van Dijck

Welke tendensen zijn er waar te nemen ? Welke beleidsconclusies kunnen hieruit worden getrokken ? Wat is de huidige bestedingsgraad voor kansarmoedeprojecten in vergelijking met de periode van het SIF ?

Beschikken alle in aanmerking komende steden in het kader van het Stedenfonds momenteel over een beleidsovereenkomst ? Zo neen, wat is de reden hiervoor ? Hoe heeft de Vlaamse regering de opportuniteitstoets toegepast ? Zijn aan alle steden de trekkingsrechten reeds toegekend ? Zo neen, wat is de reden hiervoor ?

Is de beloofde evaluatie en analyse van het Stedenfonds reeds gebeurd ? Wat zijn de conclusies ? Welke andere en/of nieuwe impulsen kunnen er op basis van de analyse van de beleidsovereenkomsten vanuit het Stedenfonds worden gegeven ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, terecht wordt onze aandacht gevraagd voor de middelen die de gemeenten en steden besteden aan achterstelling en kansarmoede. Bij de discussie over de hervorming van het Gemeentefonds en het samenbrengen van de verschillende geldstromen uit het SIF en het Investeringsfonds was het de bedoeling dat er geen tabula rasa zou worden gemaakt van het sociaal beleid dat de gemeenten in het kader van het SIF voeren. Anderzijds moet inderdaad rekening worden gehouden met de autonomie van de gemeenten.

Steden en gemeenten moeten geen programma's en projecten meer indienen, maar kunnen vrij over de middelen beschikken. Een grondige evaluatie van de effecten van deze integratie is vandaag nog niet mogelijk. We moeten nog wachten op de gegevens van de rekeningen 2002 en 2003 om een grondige analyse door te voeren. Wel kunnen we na gaan in welke mate de gemeenten en steden gebruik hebben gemaakt van artikel 12 van het decreet dat stelt dat elke gemeente kan vragen een deel van het aandeel rechtstreeks te storten op de rekening van het OCMW.

In veel gemeenten werden de SIF-middelen hoofdzakelijk bestemd voor het OCMW. Bij ontstentenis van een beslissing zou 8 percent van het gemeentelijk aandeel rechtstreeks aan het OCMW worden gestort. Dit percentage is gebaseerd op het budgettair volume dat in de SIF-periode rechtstreeks aan

de OCMW's werd doorgestort. Als we de doorstortingen voor 2003 bekijken, zien we dat ongeveer 5,7 percent van het totale Gemeentefonds aan de OCMW's werd doorgestort. Daaruit concluderen dat de OCMW's vandaag iets minder middelen ontvangen dan in het verleden is echter voorbarig. Dit percentage houdt namelijk geen rekening met de middelen die via het Stedenfonds naar het OCMW gaan. Bovendien hanteren de steden en gemeenten eigen verdeelsleutels. Zo zijn er 23 gemeenten die samen met het OCMW beslisten de OCMW-middelen niet rechtstreeks door te storten maar ze te garanderen via de gemeentelijke dotatie. Ik heb het dan onder meer over Antwerpen en Brugge. Als bijlage krijgt u een overzicht van de rechtstreekse stortingen aan de OCMW's.

In ieder geval is het vandaag nog iets te vroeg om algemene conclusies te trekken. Daarvoor is een grondige analyse nodig van de rekeningen van zowel de gemeenten zelf als de OCMW's. Waarschijnlijk zullen we pas met een bijkomende bevraging bij deze lokale besturen echt uitsluitsel krijgen.

Naast een louter budgettaire benadering kunnen we ook kijken naar de evolutie van de kansarmoede-indicatoren. Die geven aan of het gevoerde beleid al dan niet effect resorteert. Een deel van deze cijfers wordt trouwens gebruikt als criterium bij de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds. De cijfers laten ons echter vandaag nog niet toe conclusies te trekken. Veel reeksen lopen nog maar tot 2002 of begin 2003. Het lijkt me wel aangewezen deze evoluties op de voet te volgen.

Alle steden die in aanmerking komen voor het Stedenfonds beschikken intussen over een beleidsovereenkomst. Begin september 2003 hadden de betrokken steden en de Vlaamse regering alle overeenkomsten ondertekend. De steden hebben binnen de 2 maanden na goedkeuring ook hun trekkingsrecht voor 2003 ontvangen.

Uit een eerste analyse van de beleidsovereenkomsten is gebleken dat naast het thema wonen en woonomgeving vooral de welzijnsthema's en het bestrijden van kansarmoede en achterstelling prominent aanwezig zijn in de beleidsovereenkomsten. De vrees dat de welzijnsthema's en de aandacht voor de buurten en wijken in het Stedenfonds minder aan bod zouden komen, blijkt niet te kloppen, integendeel zelfs.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, het is positief dat er beleidsovereenkomsten zijn afgesloten. Ik begrijp uit uw antwoord dat het nog te vroeg is om een aantal concrete evaluaties te maken. Vermoedelijk zullen die deze legislatuur overstijgen. Ik ben de eerste om de autonomie van de gemeenten in deze aangelegenheid te verdedigen, maar toch vind ik dat we moeten kunnen nagaan of er inderdaad wordt gewerkt aan kansarmoede en dergelijke. Wanneer denkt u dat zo'n evaluatie kan plaatsvinden ?

Minister Paul Van Grembergen : Tegen november zal het rapport over de gemeentelijke financiën voor 2002 klaar zijn. Daaruit zullen alvast een aantal conclusies kunnen worden getrokken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.18 uur.*
